

POMOC PAŃSTWA – POLSKA**Pomoc państwa SA.45447 (2016/C) (ex 2016/N) – Program pomocy producentom mleka****Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej**

(2016/C 406/05)

Pismem z dnia 16 września 2016 r., zamieszczonym w autentycznej wersji językowej na stronach następujących po niniejszym streszczeniu, Komisja powiadomiła Polskę o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczącego wyżej wspomnianego programu pomocy.

Zainteresowane strony mogą zgłaszać uwagi na temat środka pomocy, w odniesieniu do którego Komisja wszczyna postępowanie, w ciągu jednego miesiąca od daty publikacji niniejszego streszczenia i następującego po nim pisma na następujący adres lub numer faksu:

European Commission
Directorate-General for Agriculture and Rural Development
Directorate I. Agricultural Legislation and Procedures
Unit I.2 Competition
Office: Loi 130 5/114
B-1049 Brussels
E-mail: Agri-State-Aids@ec.europa.eu
Nr faksu: + 32 22967672

Otrzymane uwagi zostaną przekazane władzom polskim. Zainteresowane strony zgłaszające uwagi mogą wystąpić z odpowiednio uzasadnionym pisemnym wnioskiem o objęcie ich tożsamości klauzulą poufności.

TEKST STRESZCZENIA**OPIS**

Uchwała Rady Ministrów z dnia 19 maja 2016 r. ustanawiająca program pomocy dla producentów mleka przewiduje, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi może umorzyć zaległe opłaty należne od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015. Kwalifikowalni są producenci mleka, którzy:

- 1) w roku kwotowym 2014/2015, wprowadzili do obrotu mleko lub przetwory mleczne w ilości przekraczającej kwotę indywidualną przysługującą na dany dzień roku według stanu na dzień 31 marca 2015 r., i zostali zobowiązani do uiszczenia opłaty ustanowionej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku)⁽¹⁾;
- 2) wpłacili pierwszą ratę opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015; oraz
- 3) spełniają warunki umorzenia należności budżetowych ustanowione w art. 56 i 57 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów, pomoc może być przyznawana począwszy od daty zatwierdzenia przez Komisję do dnia 31 października 2017 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1.

OCENA

Na obecnym etapie Komisja ma wątpliwości co do zgodności tego programu pomocy z przepisami, ponieważ nie odpowiada on żadnemu rodzajowi pomocy przewidzianemu w przepisach dotyczących pomocy państwa, które mają zastosowanie w sektorze rolnym (rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁽¹⁾), wytyczne Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020⁽²⁾), rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym⁽³⁾). Nie wydaje się ponadto, aby ułatwiał on rozwój sektora mleczarskiego w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wydaje się też, że przedmiotowy program pomocy narusza przepisy dotyczące wspólnej organizacji rynku (rozporządzenie Komisji (WE) nr 595/2004⁽⁴⁾), zmienione rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/517⁽⁵⁾), regulujące uiszczanie opłaty wyrównawczej za mleko.

PODSUMOWANIE

W związku z powyższym Komisja podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE, dotyczącego wyżej opisanego programu pomocy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 204 z 1.7.2014, s. 1, zmienione zawiadomieniem Komisji zmieniającym wytyczne Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020 (Dz.U. C 390 z 24.11.2015, s. 4).

⁽³⁾ Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 595/2004 z dnia 30 marca 2004 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych (Dz.U. L 94 z 31.3.2004, s. 22).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/517 z dnia 26 marca 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 595/2004 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych (Dz.U. L 82 z 27.3.2015, s. 73).

PISMO

1. PROCEDURA

- (1) W piśmie z dnia 23 maja 2016 r., zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia, Polska zgłosiła wyżej wymieniony program pomocy zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE.
- (2) Polskie władze przekazały dodatkowe informacje w piśmie z dnia 1 czerwca 2016 r., zarejestrowanym przez Komisję z tą samą datą. Pismem z dnia 11 lipca 2016 r. Komisja zwróciła się o udzielenie dodatkowych informacji, które władze polskie przekazały pismem z dnia 15 lipca 2016 r., zarejestrowanym przez Komisję z datą 18 lipca 2016 r.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKÓW POMOCY

2.1. Nazwa środka pomocy

- (3) Program pomocy producentom mleka

2.2. Cel pomocy

- (4) W swoim powiadomieniu władze Polski informują, że pragną wprowadzić program pomocy w celu wsparcia producentów mleka, którzy są zobowiązani do uiszczenia opłaty za przekroczenie indywidualnych kwot w roku kwotowym 2014/2015.

2.3. Podstawa prawna

- (5) Uchwała Rady Ministrów z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy producentom mleka (zwana dalej „uchwałą Rady Ministrów”).
- (6) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.) (zwana dalej „ustawą o finansach publicznych”).

2.4. Budżet

- (7) Pomoc zostanie sfinansowana z budżetu państwa, a całkowita kwota pomocy w ramach zgłoszonego programu nie przekroczy 395 mln PLN (ok. 91,35 mln EUR ⁽¹⁾).

2.5. Intensywność pomocy

- (8) Maksymalnie 100 %.

2.6. Czas trwania pomocy

- (9) Według krajowej podstawy prawnej pomoc może być przyznawana począwszy od daty wystosowania przez Komisję pozytywnej decyzji o zgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym. Pomoc może być przyznawana do dnia 31 października 2017 r.

2.7. Beneficjenci

- (10) Beneficjenci to gospodarstwa rolne zajmujące się produkcją mleka, które są zobowiązane do uiszczenia opłaty za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015.
- (11) Beneficjentami są małe i średnie przedsiębiorstwa. Liczbę beneficjentów szacuje się na ponad 1 000.
- (12) Władze polskie oświadczyły, że pomoc nie będzie przyznawana przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 35 ppkt 15 wytycznych Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020 ⁽²⁾ (zwanych dalej „wytycznymi”).

⁽¹⁾ Kurs wymiany z dnia 2 sierpnia 2016 r.

⁽²⁾ Dz.U. C 204 z 1.7.2014, s. 1, zmienione zawiadomieniem Komisji zmieniającym wytyczne Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020 (Dz.U. C 390 z 24.11.2015, s. 4).

- (13) Władze polskie zobowiązały się do zawieszenia wypłaty pomocy, jeżeli beneficjent nadal dysponuje wcześniejszą pomocą niezgodną z prawem, która na podstawie decyzji Komisji została uznana za niezgodną ze wspólnym rynkiem (w odniesieniu do pomocy indywidualnej lub programu pomocy), aż do momentu zwrotu lub wpłaty na zablokowany rachunek bankowy całej kwoty pomocy niezgodnej z prawem i ze wspólnym rynkiem wraz z odpowiednimi odsetkami.

2.8. Kontekst programu pomocy

- (14) Władze polskie wyjaśniły, że w roku kwotowym 2014/2015 kwota krajowa przeznaczona dla dostawców hurtowych (producentów mleka) w Polsce została przekroczona o 580,3 mln kg, co spowodowało konieczność wniesienia do budżetu UE opłaty w wysokości 659,8 mln PLN. Producenci mleka zostali zobowiązani do wniesienia opłaty za przekroczenie kwoty mlecznej, tj. 90,89 PLN za 100 kilogramów przekroczenia.
- (15) Art. 15 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 595/2004 z dnia 30 marca 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych⁽¹⁾, zmieniony dnia 29 lutego 2015 r. rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/517⁽²⁾, stanowi, co następuje:

„Przed dniem 1 października każdego roku podmioty nabywające i, w przypadku sprzedaży bezpośredniej, producenci odpowiedzialni za opłaty wyrównawcze wpłacają do właściwego organu należną kwotę zgodnie z zasadami ustanowionymi przez państwo członkowskie; podmioty nabywające są odpowiedzialne za pobieranie opłat z tytułu nadwyżek w dostawach uiszczanych przez producentów na podstawie art. 79 rozporządzenia (WE) nr 1234/2007, zgodnie z art. 81 ust. 1 tego rozporządzenia.

Bez uszczerbku dla stosowania art. 107–109 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej państwa członkowskie mogą zdecydować, że płatność należnej kwoty związanej z 12-miesięcznym okresem rozpoczynającym się w dniu 1 kwietnia 2014 r. jest dokonywana w trzech rocznych, nieoprocenowanych ratach.

Pierwsza roczna opłata, stanowiąca co najmniej 1/3 łącznej należnej kwoty, wpłacana jest do dnia 30 września 2015 r. Do dnia 30 września 2016 r. wpłacana jest kwota stanowiąca co najmniej 2/3 łącznej należnej kwoty. Łączna należna kwota zostaje uregulowana do dnia 30 września 2017 r.

Państwa członkowskie zapewniają, by producenci byli beneficjentami takiego systemu płatności ratalnych”.

- (16) Władze polskie wyjaśniły, co następuje: Na podstawie wyżej wymienionego rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/517 Rada Ministrów w dniu 29 lipca 2015 r. przyjęła rozporządzenie w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadania polegającego na rozkładaniu na raty opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015⁽³⁾, które weszło w życie w dniu 6 sierpnia 2015 r. Umożliwiło to producentom mleka uiszczenie opłaty za przekroczenie kwot mlecznych w trzech ratach. Pierwsza rata opłaty, stanowiąca co najmniej 1/3 łącznej należnej kwoty wpłacona została przez podmioty nabywające do dnia 30 września 2015 r., natomiast do dnia 30 września 2016 r. należy wpłacić kwotę stanowiącą co najmniej 1/3 łącznej należnej kwoty opłaty. Całkowita należna kwota opłaty powinna zostać uregulowana do dnia 30 września 2017 r. Systemy płatności ratalnych zastosowano na warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym („rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis*”)⁽⁴⁾. Do dnia 15 lutego 2016 r. producenci mleka wpłacili do budżetu państwa kwotę ok. 264,8 mln PLN.
- (17) Zdaniem władz polskich niekorzystna sytuacja na rynku mleka, w tym drastyczny spadek cen mleka, powoduje konieczność wprowadzenia przedmiotowego programu pomocy.

2.9. Opis programu pomocy

- (18) Uchwała Rady Ministrów określa zakres pomocy, która może być przyznana producentom mleka, którzy w roku kwotowym 2014/2015 wprowadzili do obrotu mleko lub przetwory mleczne w ilości przekraczającej kwotę indywidualną przysługującą na dany dzień roku, według stanu na dzień 31 marca 2015 r., i zostali zobowiązani do uiszczenia opłaty określonej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 94 z 31.3.2004, s. 22.

⁽²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/517 z dnia 26 marca 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 595/2004 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych (Dz.U. L 82 z 27.3.2015, s. 73).

⁽³⁾ Dz.U. z 2015 r., poz. 1105.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1. Obowiązywało do dnia 30 czerwca 2015 r.

- (19) Pomoc będzie wypłacana producentom mleka, którzy uiszcili pierwszą ratę opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie indywidualnych kwot w roku kwotowym 2014/2015.
- (20) Pomoc pociąga za sobą umorzenie w całości albo w części pozostałej do uiszczenia opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie indywidualnych kwot w roku kwotowym 2014/2015 (zwanej dalej „należną opłatą”).
- (21) Uchwała Rady Ministrów odwołuje się do ogólnych możliwości umorzenia niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, co jest określone w ustawie o finansach publicznych; uchwała ta stanowi, co następuje:
- (22) Na podstawie art. 56–61 w związku z art. 64 ustawy o finansach publicznych Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi może – na wniosek producenta mleka – wydać decyzję o umorzeniu należnej opłaty w całości lub w części.
- (23) Przy rozpatrywaniu wniosku o umorzenie w całości albo w części spłaty należnej opłaty należy brać pod uwagę przesłanki dotyczące umarzania należności określone w art. 56 i 57 ustawy o finansach publicznych; innymi słowy, umorzenie będzie miało zastosowanie, jeżeli:
- (a) osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6 000 PLN;
 - (b) osoba prawna została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu tej należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
 - (c) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należnej opłaty lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
 - (d) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;
 - (e) zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny;
 - (f) jest to uzasadnione względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika oraz uzasadnionym interesem Skarbu Państwa.
- (24) We wniosku o umorzenie w całości albo w części spłaty pozostałych do uiszczenia należnych opłat producent mleka będzie obowiązany do przedstawienia swojej sytuacji materialnej i społecznej, aby podjęcie decyzji miało uzasadnienie względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika, oraz było uzasadnione interesem Skarbu Państwa.
- (25) Na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1) ustawy o finansach publicznych decyzje o ewentualnym umorzeniu, w całości lub w części, kwoty należnej opłaty będzie wydawać Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Strona, która jest niezadowolona z decyzji, może zwrócić się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, a następnie wnieść odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

2.10. Kumulacja pomocy

- (26) Władze polskie wyjaśniły, że pomoc może być łączona z pomocą *de minimis*, o której mowa w motywie (16).

2.11. Przejrzystość

- (27) Władze polskie zobowiązują się spełniać wymagania dotyczące przejrzystości określone w pkt 128–132 wytycznych.

3. OCENA POMOCY

3.1. Istnienie pomocy państwa – zastosowanie art. 107 ust. 1 TFUE

- (28) Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (29) Aby środek został uznany za pomoc w rozumieniu przytoczonego przepisu, musi spełniać wszystkie następujące warunki: (i) środek można przypisać państwu i musi być finansowany z zasobów państwa; (ii) musi on przynosić korzyść beneficjentowi; (iii) korzyść ta musi być selektywna; oraz (iv) środek musi zakłócać konkurencję lub grozić zakłóceniem konkurencji i wpływać na handel między państwami członkowskimi.
- (30) Przedmiotowy program pomocy, który przewiduje umorzenie należnej opłaty, można przypisać państwu, ponieważ wynika z prawa krajowego i jest finansowany z budżetu państwa (motyw (7)), jako że Polska wniosła już opłatę do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), a teraz – umarzając rolnikom należną opłatę – rezygnuje z dochodu, który mogłaby wykorzystać na inne potrzeby.
- (31) Wspomniany środek przynosi korzyść wybranym beneficjentom, ponieważ sprzyja niektórym gospodarstwom rolnym zajmującym się produkcją mleka (motyw (10))⁽¹⁾.
- (32) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości sam fakt, że pozycja konkurencyjna przedsiębiorstwa jest wzmocniona w porównaniu z innymi konkurującymi przedsiębiorstwami poprzez przyznanie mu korzyści gospodarczej, która nie miałaby miejsca w normalnej działalności firmy, wskazuje na potencjalne zakłócenie konkurencji⁽²⁾. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości pomoc przyznana przedsiębiorstwu może wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi w przypadku, gdy przedsiębiorstwo to prowadzi działalność na rynku, który jest otwarty na wymianę handlową wewnątrz UE⁽³⁾. Beneficjenci przedmiotowego programu pomocy prowadzą działalność w wysoce konkurencyjnych warunkach rynku międzynarodowego⁽⁴⁾. Sektor mleczarski jest otwarty na konkurencję na poziomie UE, a zatem wpływa na niego każdy środek sprzyjający produkcji w jednym państwie członkowskim lub w większej ich liczbie. W związku z tym przedmiotowy program pomocy może zakłócać konkurencję i wywierać wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (33) W świetle powyższego warunki art. 107 ust. 1 TFUE zostały spełnione. Można zatem stwierdzić, że proponowany program pomocy wiąże się z pomocą państwa w rozumieniu wspomnianego artykułu. Pomoc może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym jedynie wtedy, gdy istnieje możliwość objęcia jej jednym z odstępstw przewidzianych w TFUE.

3.2. Zgodność pomocy z prawem – zastosowanie art. 108 ust. 3 TFUE

- (34) Program pomocy został zgłoszony Komisji w dniu 23 maja 2016 r. (motyw (1)). Nie został on jeszcze wdrażany. Polska spełniła zatem swój obowiązek wynikający z art. 108 ust. 3 TFUE.

3.3. Zgodność pomocy

- (35) Ustaliwszy, że wspomniany program stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, należy rozważyć, czy można uznać, że pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym zgodnie z odstępstwami przewidzianymi w art. 107 ust. 2 lub 3 TFUE.
- (36) Komisja jest zdania, że pomoc ta nie kwalifikuje się do objęcia odstępstwem przewidzianym w art. 107 ust. 2 lit. a) TFUE, jako że nie ma charakteru socjalnego. Nie stanowi ona również pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi (art. 107 ust. 2 lit. b)), ani nie stanowi pomocy objętej art. 107 ust. 2 lit. c) TFUE. Podobnie jest w przypadku odstępstw przewidzianych w art. 107 ust. 3 lit. a), b) i d) TFUE, biorąc pod uwagę fakt, że przedmiotowa pomoc nie była przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski, lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, ani na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, ani też nie miała na celu zaradzenia poważnym zaburzeniem w gospodarce, ani nie była przeznaczona na wspieranie kultury czy zachowanie dziedzictwa kulturowego.

⁽¹⁾ Dotyczy to zwłaszcza przypadków wymienionych w motywie (23) lit. c)–f), w których można stwierdzić, że pomoc przyniosła rzeczywistą korzyść przedsiębiorstwom.

⁽²⁾ Wyrok Trybunału z dnia 17 września 1980 r. w sprawie 730/79, Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, ECLI:EU:C:1980:209.

⁽³⁾ Zob. w szczególności wyrok Trybunału z dnia 13 lipca 1988 r. w sprawie C-102/87 Republika Francuska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, ECLI:EU:C:1988:391.

⁽⁴⁾ W 2014 r. Polska była szóstym największym producentem mleka krowiego w UE, wytwarzając 10 581 000 t. Jeśli zaś chodzi o handel wewnątrzunijny, w 2014 r. Polska importowała 307 175 t przetworów mlecznych, a eksportowała 576 213,4 t takich produktów. Źródło: dane Eurostatu.

- (37) W analizowanym przypadku, uwzględniając charakter przedmiotowego programu, jedyne odstępstwo, na jakie można się powołać, to odstępstwo przewidziane w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, który przewiduje, że za zgodną ze rynkiem wewnętrznym może zostać uznana pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (38) Biorąc pod uwagę, że program dotyczy sektora rolnego, odstępstwo na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE można przyznać, jeżeli planowany program pomocy spełnia warunki rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 („rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnictwa”) ⁽¹⁾ lub warunki wytycznych.
- (39) Na obecnym etapie Komisja ma wątpliwości co do zgodności tego programu z rynkiem wewnętrznym z następujących powodów:
- koszty kwalifikowalne ocenianego programu pomocy (zaległa opłata należna od producentów mleka za przekroczenie indywidualnych kwot w roku kwotowym 2014/2015) nie wydają się odpowiadać żadnemu z kosztów przewidzianych w poszczególnych przepisach rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnictwa, zgodnie z którym niektóre rodzaje pomocy mogłyby być zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art.107 i 108 TFUE;
 - koszty kwalifikowalne ocenianego programu pomocy nie wydają się odpowiadać również żadnym kosztom przewidzianym w wytycznych;
 - podobnie informacje przekazane przez polskie władze nie pozwalają Komisji w żaden sposób stwierdzić, że przedmiotowe umorzenie mogłoby jednak zostać uzasadnione, jak wskazano w pkt 30 wytycznych, bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE;
 - przeciwnie – umorzenie opłaty wydaje się na tym etapie zwykłym instrumentem służącym zmniejszeniu obciążenia finansowego beneficjentów, które normalnie musieliby ponieść sami. Zgodnie z pkt 67 wytycznych jednostronne środki pomocy państwa, których celem jest po prostu poprawa sytuacji finansowej producentów, a które w żadnym stopniu nie przyczyniają się do rozwoju sektora, stanowią pomoc operacyjną, która jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym. Jak stwierdzono również w pkt 67 wytycznych, taka pomoc operacyjna niesie ryzyko zakłócenia mechanizmów regulujących organizację rynku wewnętrznego.
- (40) Ponadto zgodnie z pkt 44 wytycznych pomoc w sektorze rolnym powinna być zgodna z przepisami dotyczącymi wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. W przedmiotowym sektorze (mleko i przetwory mleczne) odnośne przepisy zostały ustanowione w rozporządzeniu o jednolitej wspólnej organizacji rynku (motyw (18)) oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 595/2004 (motyw (15)).
- (41) W sektorze mleka i przetworów mlecznych ilościowe ograniczanie produkcji (system kwot mlecznych) było od wielu lat istotnym instrumentem polityki rynkowej. Był on stosowany do dnia 31 marca 2015 r. (ostatnim rokiem kwotowym był zatem 2014/2015). Nadrzędnym celem wprowadzenia systemu kwot mlecznych było zmniejszenie zachwiania równowagi między popytem a podażą na rynku mleka i przetworów mlecznych oraz wynikających z nich nadwyżek strukturalnych, a tym samym zapewnianie większej równowagi rynkowej.
- (42) Opłata miała zastosowanie do ilości mleka skupionego lub sprzedanego do bezpośredniej konsumpcji, przekraczającej pewien gwarantowany próg. Opłata miała być uiszczana przez państwa członkowskie niezwłocznie po przekroczeniu kwoty krajowej. Państwa członkowskie musiały wnieść do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) opłatę odpowiadającą wysokości przekroczenia ich krajowej kwoty obniżoną o zryczałtowaną sumę w wysokości 1 % w celu uwzględnienia przypadków upadłości lub definitywnej niezdolności niektórych producentów do zapłacenia należnej części opłaty. Państwo członkowskie dzieliło następnie ciężar płatności między podmioty skupujące, którzy przyczynili się do tego przekroczenia. Podmioty te odpowiadały przed danym państwem członkowskim za zapłacenie swojej części opłaty, z tytułu przekroczenia dostępnej im ilości.
- (43) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 595/2004 (motyw (15)) określa szczegółowe zasady stosowania opłaty w sektorze mleka i przetworów mlecznych w odniesieniu, między innymi, do uiszczenia opłaty. Zmiana wprowadzona rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/517 zezwoliła państwom członkowskim na podjęcie decyzji, by kwota należnej opłaty związanej z 12-miesięcznym okresem rozpoczynającym się w dniu 1 kwietnia 2014 r. była spłacona do dnia 30 września 2017 r. w trzech rocznych, nieoprocentowanych ratach (motyw (15)).

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1).

- (44) Polska skorzystała z tego zezwolenia poprzez wykorzystanie pomocy *de minimis* (motyw (16)).
- (45) Omawiany program pomocy wykracza jednak poza wyżej wymienione zezwolenie. Przewiduje on umorzenie części należnej kwoty opłaty (drugiej i trzeciej transzy). Rozporządzenie Komisji (WE) nr 595/2004 nie przewiduje takiej możliwości.
- (46) Na tej podstawie przedmiotowe umorzenie wydaje się stanowić również naruszenie rozporządzenia Komisji (WE) nr 595/2004, a więc przepisów dotyczących wspólnej organizacji rynku⁽¹⁾.
- (47) Jeżeli środek pomocy państwa lub warunki z nim związane ściśle wiążą się z naruszeniem prawa Unii, pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym (pkt 41 wytycznych).
- (48) Ponadto na podstawie opisu możliwych sytuacji beneficjentów w motywie (23) nie można wykluczyć, że odnośne przedsiębiorstwa można zaliczyć do przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji (zob. zwłaszcza motyw (23) lit. c)–f)). W tym kontekście władze polskie nie przedstawiły żadnych informacji na podstawie definicji przedsiębiorstw w trudnej sytuacji zawartej w Wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji („wytyczne w sprawie ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw”)⁽²⁾; a w powiadomieniu nic nie wskazuje, że pomoc zostanie zwrócona ani że powstaną plany restrukturyzacji. W odniesieniu do wniosku zawartego w motywie (46) należy tutaj zauważyć, że zgodnie z pkt 41 wytycznych w sprawie ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli środek pomocy państwa lub warunki z nim związane ściśle wiążą się z naruszeniem prawa Unii.
- (49) Ponadto na podstawie dostępnych obecnie informacji Komisja nie jest w stanie stwierdzić, czy przedmiotowa pomoc może podlegać rozporządzeniu w sprawie pomocy *de minimis*, a zwłaszcza czy kumulacja tej pomocy z pomocą, o której mowa w motywie (16), byłaby możliwa w świetle ograniczeń i przepisów określonych w art. 3 ust. 2, 3 i 7 wspomnianego rozporządzenia.
- (50) W takiej sytuacji Komisja może jedynie na obecnym etapie wyrazić wątpliwości co do zgodności programu pomocy z rynkiem wewnętrznym.

4. WNIOSEK

W świetle powyższych ustaleń Komisja, stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zobowiązuje Polskę do przedstawienia uwag oraz wszystkich informacji, które mogą pomóc w ocenie przedmiotowej pomocy, w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania niniejszego pisma. Komisja prosi władze polskie o niezwłoczne przesłanie kopii niniejszego pisma do potencjalnych beneficjentów pomocy.

Komisja pragnie przypomnieć władzom polskim, że art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ma skutek zawieszający, jak również chciałaby zwrócić uwagę na art. 16 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589⁽³⁾, który stanowi, że cała bezprawnie przyznana pomoc może zostać odzyskana od beneficjenta.

Komisja uprzedza władze polskie, że poinformuje zainteresowane strony, publikując niniejsze pismo i jego streszczenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Wszystkie takie zainteresowane strony zostaną poproszone o przedstawienie uwag w terminie jednego miesiąca od dnia ukazania się takiej publikacji.

⁽¹⁾ Obecnie przeciwko Włochom toczy się postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, ponieważ państwo to nie wyegzekwowało od włoskich producentów opłat wyrównawczych za mleko (sprawa C-433/15).

⁽²⁾ Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9).